

Air Force One vie matkalle lähihistoriaan

1.3.2021 0.00

Jos tietokilpailussa kysyttäisiin, mikä lentokoneen kutsumerkki on "Air Force One", mitä vastaisit?

Moni todennäköisesti veikkaisi Yhdysvaltojen presidentin suihkukonetta, mutta vastaus ei ole täysin oikein, sillä mikä tahansa USA:n istuvaa presidenttiä kuljettava valtion ilmavoimien kone on kutsumerkiltään Air Force One. Useimmiten kyseessä on kuitenkin presidentin oma jumbojet, jonka tunnistaa koneen kylkeen maalatuista sanoista United States of America, tähtilipusta ja presidentin sinetistä. Kutsumerkki onkin aikojen kuluessa vakiintunut myös presidentin lentokoneen nimeksi.

Air Force One, lentävä Valkoinen talo, on omaa luokkaansa. Nykyinen kone, vuonna 1990 käyttöön otettu Boeing 747-200B voidaan tankata ilmassa, joten sen kantomatka on käytännössä rajaton, ja tekniset hienoudet mahdollistavat koneen käytön tarvittaessa jopa liikkuvana komentokeskuksena. Kolmikerroksisen matkustajatilan mukavuuksiin kuuluvat presidentin sviitti, toimisto ja suihkulla varustettu kylpyhuone, lääkintähuone, sata henkeä ruokkiva keittiö sekä kuusi wc:tä. Presidentin neuvonantajille, salaisen palvelun agenteille ja vieraille on omat tilat. Tiedotusvälineiden edustajat matkustavat koneen peräosassa. Presidentin käytössä on myös helikopteri Marine One.

Koneen historia juontaa Yhdysvaltojen ensimmäisen lentävän presidentin, **Franklin Delano Rooseveltin**, ja toisen maailmansodan tarpeisiin. Nykyisen kaltaiseksi statussymboliksi kone muotoutui kuitenkin vasta 1960-luvun alussa **John F. Kennedyn** käsissä. Katsaus Air Force Onen vaiheisiin tarjoaa samalla silmäyksen Valkoisen talon lähihistoriaan.

Presidentti saa siivet

USA:n historian ensimmäinen virassa lentänyt presidentti oli F. D. Roosevelt, joka johti maata läpi vaikeiden lama- ja sotavuosien 1933-1945. Tammikuussa 1943 hän suuntasi Dixie Clipper -potkurikoneella Marokon Casablancaan keskustellakseen Iso-Britannian pääministerin **Winston Churchillin** kanssa natsien miehittämän Euroopan vapauttamisesta. Atlantin ylittämistä laivalla pidettiin tuohon aikaan liian vaarallisena, sillä saksalaisten sukellusveneitä oli kaikkialla, ja lentämisessä oli se lisäetu, ettei kukaan osannut odottaa presidentiltä niin modernia vetoa. Matka, joka kesti yhteen suuntaan välilaskuineen kolme päivää, onnistui säilymään salaisuutena.

Roosevelt päätti lentää myös myöhempiin Teheranin ja Jaltan konferensseihin. Jälkimmäisellä matkalla hänellä oli käytössään uusi nelimootorinen Douglas C-54 Skymaster, lempinimeltään "Sacred Cow", joka oli varusteltu erityisellä pyörätuolihissillä presidentin sairastaman polion vuoksi. Helmikuussa 1945 pidetyssä Jaltan huippukokouksessa USA:n, Britannian ja Neuvostoliiton johtajat hahmottelivat sodanjälkeistä maailmaa. Roosevelt kuoli pian matkan jälkeen, ja hänen suuret saappaansa jäivät varapresidentti **Harry S. Trumanin** täytettäväksi. *I felt like the moon, the stars, and all the planets had fallen on me*, mies kuvaili toimittajille yllään langennutta valtavaa vastuuta.

Truman jatkoi suosittua edeltäjänsä politiikkaa - ja lentämistä. Ensimmäisen ulkomaanmatkansa hän teki Potsdamin konferenssiin heinäkuussa 1945, kun sota Euroopassa oli jo päättynyt. Saadakseen lisää valmistautumisaikaa Truman päätti matkustaa Atlantin yli ensin laivalla ja lentää vasta loppusuuden Brysselistä Berliiniin. Lentokoneen ikkunasta hän näki omin silmin, kuinka perusteellista tuhoa liittoutuneiden pommitukset olivat Saksassa saaneet aikaan. Pian tämän jälkeen Truman joutui turvautumaan vielä kovempiin aseisiin Japanissa, joka antautui virallisesti syyskuussa 1945.

Sodanjälkeinen maailma jakautui Yhdistyneiden kansakuntien perustamisesta huolimatta kahteen ideologiseen vihollisleiriin: Yhdysvaltojen johtamaan kapitalistis-demokraattiseen ja Neuvostoliiton johtamaan kommunistiseen. Trumanin mielestä USA:n velvollisuus oli estää kommunismin leviäminen, joten hän sitoutui voimakkaasti Länsi-Euroopan jälleensuorittamiseen ja osallistui Pohjois-Atlantin liiton eli NATOn perustamiseen 1949. Idän ja lännen välille noussut rautaesirippu ilmeni konkreettisesti jaetussa Berliinissä sekä vuosina 1950-53 käydyssä Korean sodassa.

Siinä missä Roosevelt oli lentänyt presidenttinä kolme kertaa, Truman lensi peräti 61 kertaa. Vuonna 1947 hän sai käyttöönsä uuden Douglas DC-6 Liftmaster -potkurikoneen, jonka hän nimesi kotikaupunkinsa Independencen mukaan. Koneen nokka maalattiin kuvaamaan kotkan päätä. Independence oli edeltäjänsä hienempi ja tilavampi, ja kesällä 1952 siihen asennettiin ajan uutuuksia televisio. 50-luku oli vaurasta kasvun aikaa, joten lentomukavuus parani huomattavasti myös seuraavan presidentin **Dwight D. Eisenhowerin** aikana.

I like Ike -iskulauseella vaalivoiton saaneella Eisenhowerilla oli sotilastausta, mikä näkyi hänen konevalinnoissaan. Entinen Normandian maihinnousun pääarkkitehti ja liittoutuneiden Euroopan-joukkojen yllin komentaja lensi kahdella hopeanharmaalla Lockheed C-121 Super Constellation -koneella, jotka hän nimesi Columbine II:ksi ja Columbine III:ksi puolisonsa Mamien kotivaltion Coloradon virallisen kukan mukaan. Lentämisestä kiinnostunut Eisenhower varusteli koneensa niin, että saattoi seurata matkan etenemistä. Hän asennutti sänkyänsä yläpuolelle myös kaksi kelloa, joista toinen näytti Washingtonin aikaa ja toinen kohdekaupungin aikaa. Sotilaskuriin tottunut presidentti käytti aina turvavyötä ja totteli koneen kapteenia.

Kutsumerkki "Air Force One" syntyi Eisenhowerin aikana sattuneen pienen kömmähdyksen vuoksi, kun Floridaan matkannut Columbine II eli Air Force 610 osui samaan ilmatilaan identtistä numeroa käyttäneen Eastern Airlinesin matkustajakoneen kanssa ja lennonjohto sekoitti koneet hetkeksi toisiinsa. Vaikka tilanteesta ei koitunut vakavaa vaaraa, päätti Eisenhowerin pilotti antaa presidentin koneelle ikioman, ainutkertaisen kutsumerkin. "Air Force One" oli lyhyt ja ytimekäs valinta, joka on pitänyt näihin päiviin asti. Nimi kuvastaa osuvasti koneen arvojärjestystä taivaalla, sillä presidentti tulee aina ensimmäisenä.

Douglas C-54 Skymaster, jota lehdistö kutsui nimellä Sacred Cow, oli käytössä vuosina 1944-1947.

Photo: U.S. Air Force Museum

Tyylikäs Kennedyn pariskunta vastaanottamassa Urho ja Sylvi Kekkosta kylmän sodan kuumimpana vuonna 1961.

Photo: LBJ Library

Eisenhower istui presidenttinä kaksi kautta. Ulkopoliitikassa hän pyrki ennen kaikkea edistämään rauhaa ydinuhan varjostamassa maailmassa. Joulukuussa 1959 tekemällään Flight to Peace -kiertueella hänellä oli ensimmäistä kertaa käytössään suihkukone, Boeing 707, joka lisäsi matkustusmukavuutta ja -nopeutta entisestään. Presidentin lentokoneella oli tässä vaiheessa jo oma kutsumerkkinsä, mutta paraatiasunsa se sai vasta Eisenhowerin nuoren seuraajan aikana.

Vauhti kiihtyy

Vain 43-vuotiaana presidentin virkaan valitun John F. Kennedyn kausi oli lyhyt, mutta dramaattinen. Charmikkaan JFK:n suosio perustui pitkälti televisioon, joten hän oli hyvin tietoinen julkisen imagon tärkeydestä. Kennedy näki lentokoneessaan symbolin, eräänlaisen lentävän Vapaudenpatsaan, josta tuli ottaa kaikki irti.

Kennedy piti arvovaltaisesta kutsumerkistä niin paljon, että otti sen julkiseen käyttöön. Tärkeimmät uudistukset koskivat kuitenkin itse konetta. Saadessaan lokakuussa 1962 upouuden Boeing 707:n, Kennedy uskoi sen hyvästä maustaan tunnetun puolisonsa, Jacquelinen sekä kuuluisan suunnittelijan, **Raymond Loewyn** käsiin. Loewy haki inspiraatiota kansallisarkistosta, josta hän keksi Yhdysvaltojen vuoden 1776 itsenäisyysjulistuksessa käytetyn Caslon-kirjasinlajin. Lentokoneen väreiksi valittiin valkoisen lisäksi kaksi sinistä: tummempi sävy edustamaan perinteitä ja presidentti-instituutiota, vaaleanruskeampi nykyäikää ja tulevaisuutta. Koneen kylkeen maalattiin valtavin kirjaimin sanat United States of America ja häntä koristeltiin maan lipulla. Kyseinen Boeing 707 SAM (Special Air Mission) 26000 oli ensimmäinen todellinen Air Force One ja esikuva myöhemmille versioille.

Kennedy lensi uudella koneellaan muun muassa Berliiniin kesällä 1963 pitämään kuuluisan *Ich bin ein Berliner* -puheensa. Muutamaa kuukautta myöhemmin hän teki viimeisen lentonsa Dallasiin, jossa hänet murhattiin 22.11.1963. Varapresidentti **Lyndon B. Johnson** vannoi virkavalan presidentinkoneessa vielä samana päivänä, leskeksi jäänyt Jackie rinnallaan. Kennedyn ruumis, järkyttynyt perhe sekä uusi presidentti palasivat samalla lennolla Washingtoniin. Päivä lienee koneen historian surullisin.

Teksasilainen Johnson oli voimakas persoona ja machomies, joka ei silminnäkijöiden mukaan häpeilyllä näyttäytyä lentokoneessa alasti tai vetäytyä sviittinsä yksityisyyteen viehättävien sihteerien kanssa. Johnson piti puhumisesta ja lisäsi koneen istumapaikkoja saadakseen ympärilleen enemmän ihmisiä. Omaan istuimeensa ennestäänkin suurikokoinen presidentti asensi napin, jota painamalla hän kohosi muiden yläpuolelle. Vaikka hänen johtamistyylinsä oli jyräävä, pyrki hänen sisäpoliittinen ohjelmansa Great Society yhteiskunnan tasa-arvoisuuden lisäämiseen. Johnson saikin vauhdikkaasti läpi merkittäviä lakiuudistuksia. Ulkopoliitikassa hän sitoi Yhdysvallat kiinteämmin Vietnamin sotaan, mikä nostatti 60-luvun lopulla voimakasta vastarintaa etenkin opiskelijoiden keskuudessa. Johnson päätti lopulta olla ryhtymättä vuoden 1968 presidentinvaaleihin, jotka voitti **Richard M. Nixon**.

Nixon edusti järjestystä ja konservatiivisia arvoja. Hänen aikanaan Yhdysvallat aloitti vetäytymisen Vietnamista ja laskeutui kuuun, mutta teki myös yllättäviä avauksia kommunistiseen maailmaan. Helmikuussa 1972 Nixon teki ensimmäisenä amerikkalaispresidenttinä valtiovierailun Pekingiin ja myöhemmin samana vuonna Moskovaan. Joulukuussa 1972 hän sai käyttöönsä uuden koneen, Boeing 707 SAM 27000, joka oli käytössä vuoteen 1990.

Varautunut ja vakava Nixon käyttäytyi koneessaan täysin päinvastoin kuin värikäs edeltäjänsä ja vetäytyi tavallisesti ylhäiseen yksinäisyyteensä. Hän oli epäluuloinen eikä luottanut lehdistöön. Presidentin toinen kausi katkesi surullisenkuuluissaan Watergate-salakauunteluskandaaliin ja virasta eroamiseen.

Varapresidentti **Gerald R. Fordin** vannoessa virkavalaa 9. elokuuta 1974, Nixonia oltiin juuri lennättämässä kotiin Kaliforniaan. "Kansas City", kapteeni ilmoitti lennonjohdolle heti vallan vaihduttua, *this was Air Force One. Will you change our call sign to SAM 27000? Roger, SAM 27000*, vastaus kuului *Good luck to the President*. Esimerkki osoittaa, että vain istuvaa presidenttiä lennättävän koneen kutsumerkki voi olla Air Force One.

Lyndon B. Johnson vannomassa virkavalaa Air Force Onessa 22.11.1963. Rinnalla seisoo leskeksi jäänyt Jackie Kennedy.
Photo: LBJ Library, Cecil Stoughton

Eisenhowerin 50-luvulla käyttämä Columbine III on esillä Yhdysvaltojen ilmavoimien museossa Ohiossa.
Photo: U.S. Air Force

Fordin aikana Yhdysvallat veti joukkonsa lopullisesti Vietnamista. Elokuussa 1975 presidentti osallistui Helsingin ETY-kokoukseen, jossa USA tunnusti Neuvostoliiton valta-aseman itäisessä Euroopassa, mutta vaati vastineeksi ihmisoikeuksien kunnioittamista. Henkilönä Ford oli mutkaton, huumorintajuinen ja ystävällinen. Air Force Onessa työskennelleiden mukaan hän suhtautui kaikkiin kuin tiimin jäseniin, mikä ei liene yllättävää mieheltä, joka oli harrastanut nuorena menestyksellisesti joukkuelajeja. Ford kykeni nauramaan myös paljon kohua herättäneelle kompastumiselleen lentokoneen liukkaissa portaissa Salzburgissa vuonna 1975. Omalla tavallaan kaatuminen symboloi Valkoisen talon tuolloista salaisuutta, First lady **Betty Fordin** alkoholismia, jonka hän myönsi vasta myöhemmin. Rouva Ford perusti 80-luvun alussa nimeään kantavan vieroitusklinikan, joka on yhä toiminnassa.

Tammikuussa 1977 Yhdysvaltojen presidentin virkaan astui entinen maapähkinäfarmari **James "Jimmy" Carter**. Syvästi uskonnollinen Carter painotti ihmisoikeuksia ja moraalialia ja pyrki toimimaan esimerkkinä. Hän halusi vähentää turhaa tuhlaamista Air Force Onessa ja rajoitti lehtiöiden, tilitikkujen, pelikorttien ja kahvimukien kaltaisten "presidentillisten tulaisten" saatavuutta. Kovimmat ulkopoliittiset paininsa Carter kävi Lähi-idän suunnalla. Vaikka presidentti onnistui välittämään rauhaa Israelin ja Egyptin välille, joutui hän marraskuussa 1979 painajaismaiseen tilanteeseen, kun ryhmä vallankumouksellisia hyökkäsi USA:n suurlähetystöön Iranissa. Yli vuoden kestänyt panttivankiriisi päättyi lopullisesti vasta, kun seuraava presidentti **Ronald Reagan** oli vannonut virkavalan. Tammikuun 21. päivänä 1981 presidentit lensivät yhdessä Saksaan vastaanottamaan Teheranin-edustuston vapautettuja työntekijöitä.

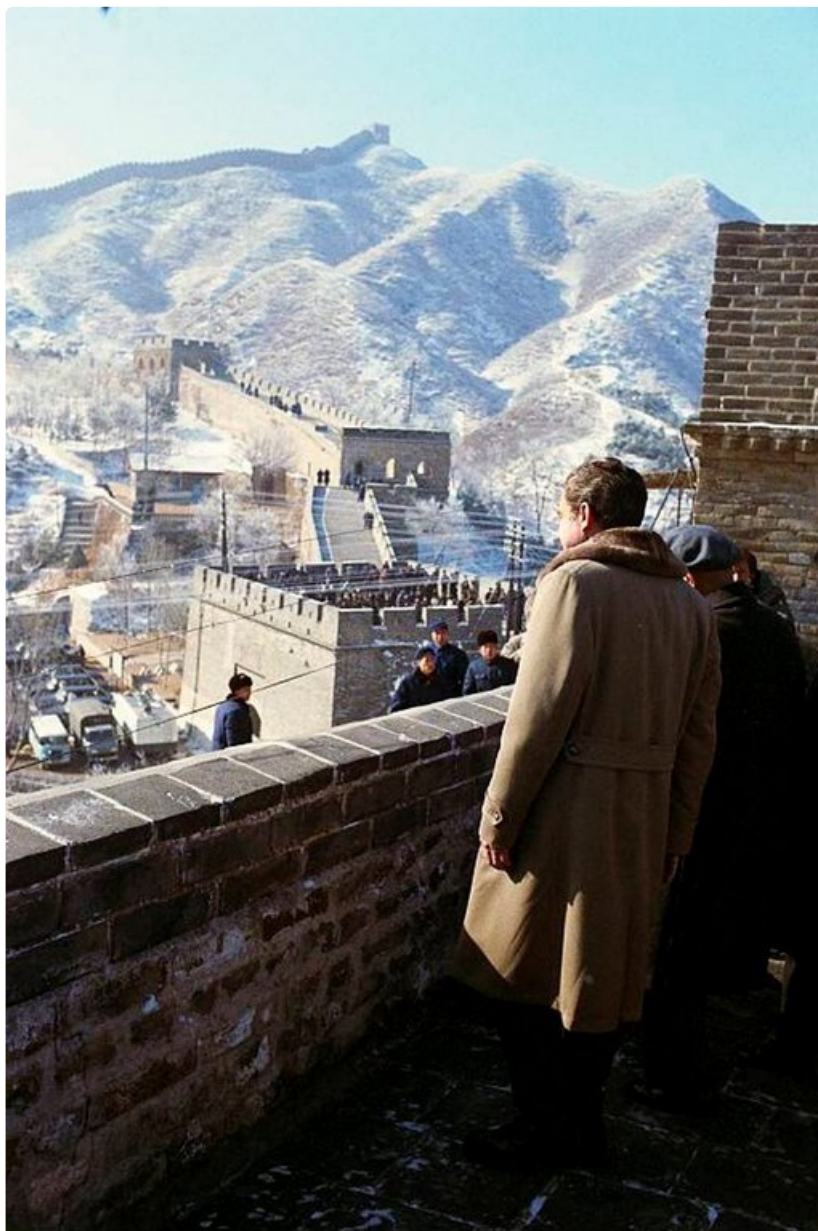
Tähtihetkiä

1980-luku oli Reaganin, "suuren kommunikoijan", vuosikymmen. Entinen filmitähti ja Kalifornian kuvernööri toi Valkoiseen taloon kauan kaihattua aurinkoa ja itsevarmuutta. Seitsemänkymppinen Reagan hehkui optimismia ja toipui jopa kautensa alussa sattuneesta ampumavauriosta nopeasti. "Olettehan republikaaneja?" hän vitsaili lääkäreilleen. Kokeneena näyttelijänä Reagan tiesi, miten tärkeitä hyvä käsikirjoitus ja koreografia ovat. Hänen julkiset esiintymisensä olivatkin tarkkaan suunniteltuja.

Reagan uskoi vahvasti yrittäjyyteen ja USA:n erityistehtävään maailmassa. *Peace through strength* -politiikkaansa mukaisesti hän sekä lisäsi puolustusmenoja että pyrki dialogiin Neuvostoliiton kanssa, etenkin uudistusmielisen **Mihail Gorbatshev**in noustua kommunistisen puolueen pääsihteeriksi 1980-luvun puolivälissä. USA:lla meni Reaganin aikana varsin hyvin, eikä vuosikymmenen päättyessä ollut enää epäilystäkään siitä, kumpi puoli kylmän sodan oli voittanut.

Air Force Onen henkilökunta kunnioitti Reagania, joka noudatti lennoilla kurinalaista rytmiä. Entisenä näyttelijänä hän osasi luonnollisesti myös viihdyttää, jopa pilailia. Presidentti saattoi toisinaan hiipiä valokuvaajansa kanssa koomisissa asennoissa kuten suu auki nukkuvien avustajiensa viereen ja lavastaa näennäsdramaattisia tilanteita, joissa virkamies ei tehnyt muuta kuin torkkui. Reagan lensi Nixonin aikaan käyttöönotetulla suihkukoneella, joka on nykyään esillä Ronald Reagan Presidential Libraryssa Kaliforniassa. Päätös nykyisen jumbojetin tilaamisesta tehtiin kuitenkin jo hänen aikanaan. Loewyn luoma klassinen ulkoasu säilytettiin ennallaan, mutta koneen sisustaminen annettiin **Nancy Reaganin** tehtäväksi. Viimeisimmän Air Force Onen (ja sen identtisen sisarkoneen) modernin viestintälaitteiston asentaminen tosin kesti niin kauan, että uudesta upeasta koneesta pääsi nauttimaan vasta Reaganin varapresidentti ja seuraaja **George Herbert Walker Bush**.

Bush asetettiin virkaan tammikuussa 1989, tuona vuonna maailma muuttui kertarysäyksellä. Vanha idän ja lännen välinen vastakkainasettelu katosi Berliinin muurin myötä, ja entisenä diplomaattina Bush osallistui uuden maailman rakennustalkoisiin positiivisessa hengessä. Kylmän sodan päättymisen ja Neuvostoliiton hajoamisen eivät kuitenkaan merkinneet sitä, että maailma olisi rauhoittunut - päinvastoin. Kun **Saddam Husseinin** johtama Irak hyökkäsi elokuussa 1990 naapuriinsa Kuwaitiin, sai USA uuden haasteen öljyrikkaan Lähi-idän suunnalta. Tammikuussa 1991 aloitettu Persianlahden sota päättyi nopeasti YK-joukkojen voittoon, mutta jatkoa seurasi vuosikymmen myöhemmin.

Richard Nixon seisomassa Kiinan muurilla 24.2.1972.
Photo: Nixon Library

Air Force Onessa oli terrori-iskujen jälkeen intensiivinen tunnelma. Photo: George W. Bush Library

George Bush arvosti presidenttiyttä instituutiona ja piti suurena kunniana saada lentää Air Force Onella, olihan hän itsekin entinen laivaston pilotti. Bush oli koneesta niin innoissaan, että kirjoitti siitä aikanaan jopa artikkelin (Forbes 18.11.1996). Koneen miehistö piti avoimesta presidentistä, joka kuunteli mielellään country-musiikkia ja kutsui henkilökuntaa perhejuhliin puolison ehdotuksesta Air Force One määrättiin savuttomaksi. Jimmy Carter oli ajanut 70-luvun lopulla samaa, mutta oli vielä silloin ollut edellä aikaansa.

Diplomaattisista ja sotilaallisista saavutuksistaan huolimatta Bush hävisi seuraavat vaalit, ja tammikuussa 1993 virkavalan vannoi **William Jefferson "Bill" Clinton**. Siinä missä Bush oli kuulunut niiden presidenttien sarjaan, jotka olivat nähneet ja kokeneet toisen maailmansodan, edusti Clinton uutta, sodan jälkeä syntynyttä sukupolvea. Hän painotti koulutuksen ja ympäristön kaltaisia pehmeitä arvoja ja toi Valkoiseen taloon uudenlaista välittömyyttä.

Clintonilla oli onni toimia presidenttinä aikana, jolloin Yhdysvallat nautti poikkeuksellisista vaurauden vuosista. Vuosikymmenen alun lamaa seurasi nousukausi ja 90-luvun huima tekninen kehitys loi uusia työpaikkoja. Ulkopolitiikassakin Clinton sai toimia lähinnä rauhan välittäjänä, kuten Pohjois-Irlannissa ja Palestiinassa, sekä vapaan kaupan ja NATO:n lähettälään. Vuoden 1999 sotilaallinen interventio Jugoslaviaan oli suhteellisen lyhyt ja onnistunut. Vaikka presidentin maine koki hienoisia kolhuja vuoden 1998 Lewinsky-seksiskandaalissa, päätti hän toisen kautensa korkein kannatuslukemin.

Bill Clinton matkusti presidenttinä huomattavasti enemmän kuin edeltäjänsä. Hän teki kahdeksan vuoden aikana kaikkiaan 133 ulkomaanmatkaa eli keskimäärin 17 vierailua vuodessa. Noilla matkoilla Air Force Onessa hallitsi suorastaan boheemi henki. Clinton, joka oli harkinnut nuorena muusikon uraa, oli puhelias yöihminen ja korttipelien ystävä. Hän kuunteli mielellään jazzia ja soitti itsekin saksofonia, kuten vuonna 1994 Prahaan tekemällään valtiovierailulla. Clintonin isäntänä kyseisellä vierailulla toimi näytelmäkirjailija-presidentti **Václav Havel**, joka oli vielä edellisellä vuosikymmenellä istunut vankilassa. Itäisessä Euroopassa ja Venäjällä puhalsivat uudet vapauden tuulet. Yhdysvaltojen seuraava haastaja oli kuitenkin jo kulisissa väijymässä, ja -päinvastoin kuin ateistinen edeltäjänsä - uskoi olevansa pyhällä asialla. Esimäkuä tulevasta saatiin jo vuonna 1998, kun USA:n suurlähetystöt Keniassa ja Tansaniassa joutuivat pommi-iskujen kohteiksi.

Turbulenssin vuosikymmen

Syyskuun 11. päivä vuonna 2001 kuuluu sekä Yhdysvaltojen että Air Force Onen historian dramaattisimpiin päivämääriin: neljällä kaapatulla matkustajakoneella tehdyissä terrori-iskuissa kuoli tuolloin noin kolmetuhatta amerikkalaista. Uhrien määrä ylitti jopa joulukuun 1941 Pearl Harborin hyökkäyksen, joka oli aikoinaan sitonut Yhdysvallat toiseen maailmansotaan. Presidentti **George W. Bush**, joka oli aiemman Bushin esikoinen ja virassa tammikuusta 2001 alkaen, sai tiedon New Yorkiin kohdistuneista iskuista floridalaisessa koululuokassa, kesken luharjoitusten. *The Secret Service wanted to get me to Air Force One, and fast*, Bush kirjoittaa muistelmissaan. Presidenttiä lennätettiin päivän aikana ympäriinsä, sillä paluuta Washingtoniin pidettiin liian vaarallisena. Yhdessä vaiheessa jopa presidentin koneen pelättiin olevan mahdollinen terrori-iskun kohde. *Angel is next*, lentäjälle viestitettiin Valkoisesta talosta. Enkeli oli Air Force Onen salainen kutsumanimi. Tieto osoittautui myöhemmin väärinkäsitykseksi.

Kaksi kautta virassa istuneen Bushin alkuperäisenä tarkoituksena oli ollut keskittyä koulutuksen, veronkevennyksen ja vapaaehtoistyön kaltaisiin aiheisiin, mutta syyskuun yhdestoista käänsi hänen katseensa hetkessä turvallisuuteen ja ulkomaille. *The focus of my presidency*, Bush muistelee, *which I had expected to be domestic policy, was now war*. Presidentti aloitti terrorisminvastaisen sodan. Yhdysvallat liittolaisineen lähetti joukkoja Afganistaniin taistelemaan ääri-islamilaista Taliban-järjestöä vastaan ja Irakiin syrjäyttämään **Saddam Husseinin** hallinto. Tehtävä osoittautui ennakoitua vaikeammaksi, maksoi lukuisia ihmishenkiä ja jakoi voimakkaasti mielipiteitä niin kotimaassa kuin ulkomailla.

Marraskuussa 2008 presidentiksi valittiin suurin odotuksin **Barack Obama**, joka edusti toivoa, yhteistyötä ja kädenojennusta muslimimaailmaan. Hän sai edeltäjältään kuitenkin varsin raskaan perinnön, ja jatkuvat vaikeudet Lähi-idän suunnalla sekä taloudellinen kriisi leimasivat Obaman ensimmäistä kautta. Toivoa sopii, että taivas kirkastuu toisella kaudella.

Entä Air Force Onen tulevaisuus? Uuden Boeingin arvioidaan astuvan palvelukseen vuonna 2017. Tässä vaiheessa voi vain arvella, ketä se tulee ensimmäisenä lennättämään.

LÄHTEET:

Ronald ja Nancy Reagan heiluttamassa yleisölle vuonna 1981.
Photo: Ronald Reagan Presidential Library

George W. Bush puhumassa varapresidenttinsä kanssa puhelimesta 11.9.2001.
Photo: George W. Bush Library

Lukuisia valtiovierailuja tehnyt Bill Clinton innostui toisinaan soittamaan isännilleen saksofonia.
Photo: Clinton Library

* **Kenneth T. Walsh:** *Air Force One. A History of the Presidents and Their Planes.* Hyperion, 2003.

* *Outline of U.S. History.* Bureau of International Information Programs, U.S. Department of State, 2011.

* **George W. Bush:** *Decision Points.* Crown, 2010.

www.whitehouse.gov

www.whitehousemuseum.org

AIR FORCE ONEEN JOHDATTAVIA ELOKUVIA

In the Line of Fire (1993, ohjaus **Wolfgang Petersen**): **Clint Eastwoodin** näyttämä salaisen palvelun agentti joutuu kohtaamaan menneisyytensä, kun istuva presidentti saa tappouhkauksen. Frank ei onnistunut aikoinaan pelastamaan Kennedyä, mutta miten käy tällä kertaa - kykeneekö hän ennakoimaan **John Malkovichin** näyttämän kameleonttimaisen vastustajan siirrot?

Air Force One (1997, ohjaus **Wolfgang Petersen**): Toimittajiksi tekeytyneet rikolliset kaappaavat maailman vaikutusvaltaisimman miehen koneen kesken lennon, mutta **Harrison Fordin** esittämä presidentti nappaa langat omiin käsiinsä. Päinvastoin kuin elokuvassa, todellisessa Air Force Onessa ei ole pelastuskapselia.

Swing Vote (2008, ohjaus **Joshua Michael Stern**): Presidentinvaalitulos jää roikkumaan yhden epäonnistuneen äänen varaan, ja arvovaltaiset kilpakumppanit lähtevät kisaamaan **Kevin Costnerin** esittämän rentu-Budin suosiosta. Lämminhenkinen komedia muistuttaa viihdyttävällä tavalla siitä, mistä politiikassa on loppujen lopuksi kyse.

FAKTAT AIR FORCE ONE

Boeing 747-200B

Ilmavoimien käyttämä nimitys: VC-25A

Valmistaja: The Boeing Company (perustettu 1916)

Otettu käyttöön: 23.08.1990 (SAM 28000) ja 23.12.1990 (SAM 29000)

Yksikköhinta: noin 325 miljoonaa USD

Miehistö: 26

Matkustajapaikkoja: 76

Pituus: 70,6 m

Korkeus: 19,3 m

Siipten kärkiväli: 59,6 m

Voimalaite: 4 x General Electric CF6-80C2B1 -suihkumoottori

Kotikenttä: Andrews Air Force Base, Maryland

YHDYSVALTOJEN PRESIDENTIT TOISESTA MAAILMANSODASTA LÄHTIEN:

32. Franklin D. Roosevelt 1933-1945 (demokraatti)
33. Harry S. Truman 1945-1953 (demokraatti)
34. Dwight D. Eisenhower 1953-1961 (republikaani)
35. John F. Kennedy 1961-1963 (demokraatti)
36. Lyndon B. Johnson 1963-1969 (demokraatti)
37. Richard M. Nixon 1969-1974 (republikaani)
38. Gerald Ford 1974-1977 (republikaani)
39. Jimmy Carter 1977-1981 (demokraatti)
40. Ronald Reagan 1981-1989 (republikaani)
41. George H. W. Bush 1989-1993 (republikaani)
42. Bill Clinton 1993-2001 (demokraatti)
43. George W. Bush 2001-2009 (republikaani)
44. Barack Obama 2009- (demokraatti)

Teksti: NETTA SAURI

Kuvat: Presidential Libraries ja National Museum of the U.S. Air Force

Gerald Ford puhumassa Helsingin ETY-kokouksessa 01.08.1975.
Photo: Gerald R. Ford Library

Gerald Ford poistumassa Yhdysvaltojen Helsingin-suurlähetystöstä elokuussa 1975. Suuntana on Neuvostoliiton lähetystö Tehtaankadulla. Photo: Gerald R. Ford Library

Photo: George W. Bush Library

